

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Over Europa en de Verenigde Staten, en wat er misging

Berg, C. van den

Citation

Berg, C. van den. (2004). Over Europa en de Verenigde Staten, en wat er misging. *Bestuurskundige Berichten*, 19(3), 19-20. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211299>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211299>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Jolijt alom tijdens het stickerspel op het EJW

Ook de campingdisco was weer een succes

P.K.: P.I.M.P.

Op de bedrijvenborrel gaf Zenc een mooie presentatie

De heren De Schepper, Minken en v/d Waardt vermaakten zich uitstekend!

Zuurmond & Co. op de borrel van Zenc

Over Europa en de Verenigde Staten, en wat er misging

De recente uitbreiding van de Europese Unie is van historisch belang om twee redenen: het is de grootste toetredingsronde ooit, en het maakt een definitief einde aan de naoorlogse tweedeling van Europa. Toch is er in de Verenigde Staten -het land dat sinds het ontstaan van die tweedeling zich zo nauw verbonden voelde met Europa- maar weinig aandacht voor deze cruciale ontwikkelingen. Is dit tekenend voor de huidige transatlantische verhoudingen?

Misschien moet Europa zich deze Amerikaanse desinteresse niet persoonlijk aantrekken. De uitbreiding van de NAVO met zeven nieuwe leden ging in Amerika ook vrijwel onopgemerkt voorbij. In de VS houdt men zich traditioneel maar met één *issue* tegelijk bezig, en momenteel zijn dat er al twee: Irak en de aanstaande verkiezingen. Desondanks is het verontrustend dat het de Amerikanen zo weinig kan schelen dat de EU tien nieuwe leden heeft gekregen, waarvan

EU vallen. De EU en de VS zijn elkaars belangrijkste handelspartners. Onderlinge zakelijke transacties lopen op tot 3 miljard dollar per dag. Als er een handelsconflict is, bijvoorbeeld over staal of intellectueel eigendom, treedt de WTO op als arbiter. Juist omdat de economische belangen van de VS en de EU zo nauw met elkaar verweven zijn, wordt er gewerkt aan het verminderen van verschillen en aan de harmonisering van regelgeving op economisch gebied.

"De uitbreiding van de NAVO met zeven nieuwe leden ging in Amerika vrijwel onopgemerkt voorbij"

Ten tijde van de Koude Oorlog was deze verbondenheid ook duidelijk aanwezig op het strategische en diplomatieke vlak. Het was de Verenigde Staten er alles aan gelegen om stabiliteit en welvaart te helpen creëren op een continent waar oorlog altijd op de loer had

er acht ooit deel uitmaakten van het Sovjet blok.

Het probleem zit hem duidelijk in de wonden die de besluitvorming rond de oorlog in Irak achtergelaten heeft. Door deze crisis is in Europa de indruk ontstaan dat de Amerikaanse regering eigenlijk meer belang hecht aan een verdeeld Europa dan aan een verenigd Europa, en dat het vormen van geïmproviseerde coalities de VS meer aanspreekt dan het bijhouden van het bestaande partnerschap.

Dit betekent niet dat het op alle terreinen slecht gesteld is met de Europees-Amerikaanse verhoudingen. Vooral op economisch gebied is de vriendschap tussen de EU en de VS springlevend, en kunnen de banden na de uitbreiding nog eens aangehaald worden, omdat de snelst groeiende economieën van Europa nu binnen de

gelegen. Des te schrijnender is het om te zien hoe dit saamhorigheidsgevoel op het diplomatieke vlak in de laatste jaren afgebrokkeld is.

In 2001 verklaarde George W. Bush plechtig dat de Amerikanen zich ten doel stelden om de valse scheidslijnen die Europa verdeeld houden, uit te wissen. Ook waarschuwde hij ervoor dat als Europa en Amerika verdeeld zijn, dit meestal tot tragische gevolgen leidt. Deze woorden klinken drie jaar later als uit een vervlogen tijdperk. Om deze valse scheidslijnen uit te wissen heeft de EU het equivalent van twee Marshall Plannen uitgegeven om de Centraal Europese landen

voor te bereiden op het lidmaatschap, maar de erkenning van Amerika hiervoor blijft uit. Blijkbaar is de aandacht naar elders verschoven. Deze verschuiving blijkt ook uit de moeite die de Amerikanen hebben om te begrijpen dat voor de meeste EU landen de toetreding van Turkije verre van een vanzelfsprekendheid is. In Washington ziet men niet de problemen die Turkije heeft met bijvoorbeeld mensenrechten als een minder ernstig struikelblok voor aansluiting bij de EU dan in Europa zelf. Dit geeft de Amerikaanse koerswijziging aan van een focus op een verenigd Europa naar een focus op het verspreiden van democratie in het Midden Oosten. Als Turkije lid zou worden van de EU, zou dat in Amerikaanse ogen een belangrijke brug slaan naar de islamitische wereld. En daarom moet de EU volgens de Amerikanen zo snel mogelijk beginnen met onderhandelingen over de toetreding van Turkije.

In Europa zelf wordt daar heel anders over gedacht. De Franse President Chirac verklaarde onlangs nog dat als Turkije ooit tot de EU zou toetreden, dit zeker niet binnen nu en 10 jaar zou gebeuren. Dit heeft, behalve met een dubieuze mensenrechten-staat van dienst, ook te maken met het feit dat Turkije volgens velen historisch gezien geen deel uitmaakt van het Europa-gevoel (voor zover aanwezig) bij de huidige EU inwoners. De verschillende ideeën die bestaan over waar het continent Europa ophoudt, zijn niet alleen lastig, maar ook fascinerend. Ligt Turkije in Europa of niet? Duidelijk is dat vragen over het wel of niet behoren tot de Europese familie afgezet moeten worden tegen het risico van het uitsluiten van het enige voorbeeld van een moderne seculiere islam. De Europeanen lijken meer belang te

"Het is verontrustend dat het de Amerikanen zo weinig kan schelen dat de EU tien nieuwe leden heeft gekregen, waarvan er acht ooit deel uitmaakten van het Sovjet blok"

GEEF DE PEN DOOR AAN...

hechten aan het eerste, de Amerikanen zijn meer gericht op het tweede dilemma.

Behalve de kwestie-Turkije, gaat het hele idee van de EU, de complexiteit en het opgeven van een deel van de nationale soevereiniteit veel Amerikanen te boven. Voor een Amerikaan is er weinig zo ondenkbaar als een situatie waarin de VS, Mexico en Canada zo geïntegreerd zouden zijn

als de EU, en dat een Mexicaan in Ottawa de rentepercentages voor de Verenigde Staten zou vaststellen.

De grote vraag is hoe de VS zich zal opstellen ten opzichte van de nieuwe, uitgebreide EU. Kiezen voor de EU, zoals de tien nieuwe lidstaten hebben gedaan, betekent namelijk ook de verplichting om gemeenschappelijke Europese standpunten in te nemen, en die zouden wel eens op gespannen voet

kunnen staan met hun sympathieën tegenover Amerika. □

Casper van den Berg

Caspar van den Berg is aio aan de Vakgroep Bestuurskunde. In zijn onderzoek richt hij zich op de invloed van Europeanisering op politiek-ambtelijke verhoudingen binnen het nationale stelsel van EU-lidstaten.

Agenda

Half oktober
WRR-excursie

12 november
Heinekenexcursie

Half november
Debat Europese Grondwet i.s.m. LSV Minerva

Precieze data waren nog niet bekend bij het ter perse gaan van deze Bestuurskundige Berichten

Prikbord

*** Indien u in het collegejaar 2004-2005 geen B.I.L.-lid meer wilt zijn, dient u uw lidmaatschap **vóór 1 juli 2004** schriftelijk op te zeggen bij de B.I.L.:

B.I.L.
Wassenaarseweg 52
Postbus 9555
2300 RB Leiden

*** Vind je het leuk bestuurskundig gerelateerde stukken te schrijven? Stuur ze dan naar de redactie van Bestuurskundige Berichten op bovengenoemd adres.

*** Heb je een adreswijziging? Geef het even door aan de Secretaris op bovenstaand adres.

Tentamen Uittreksel Bank

De B.I.L. is altijd geïnteresseerd in nieuwe uittreksels. Heb jij een uittreksel gemaakt en wil je deze aan de B.I.L. overdragen? Neem dan contact op met Matthijs Groeneveld, Commissaris Onderwijs. Aan de hand van de kwaliteit, omvang van het uittreksel en de moeilijkheidsgraad van de literatuur zal er een vergoeding worden vastgesteld.

OPLEIDINGSCOMMISSIE

Beste Bestuurskundestudenten,

Met het aanbreken van een nieuw collegejaar is het ook tijd voor een wisseling van de wacht van de studentleden van de opleidingscommissie. Afgelopen maand juli hebben jullie gestemd op ons als kandidaten, waarvoor onze hartelijke dank. Wij willen dit jaar zoveel mogelijk verbeteringen tot stand brengen met betrekking tot de opleiding. Aangezien wij alle studenten Bestuurskunde vertegenwoordigen in de opleidingscommissie hopen we dat jullie ons op de hoogte willen houden van wat er speelt onder de studenten. Heb je klachten of kom je problemen tegen stel ons op de hoogte door ons een mailtje te sturen.

Wij wensen jullie een succesvol collegejaar toe.

Koen Bartels
Matthijs Groeneveld
Leonique van Tol

K.P.R.Bartels@umail.leidenuniv.nl
M.J.Groeneveld@umail.leidenuniv.nl
Leoniquevantol@planet.nl

Meer weten over de opleidingscommissie?

www.bestuurskunde.leidenuniv.nl

onder het kopje 'organisatie'

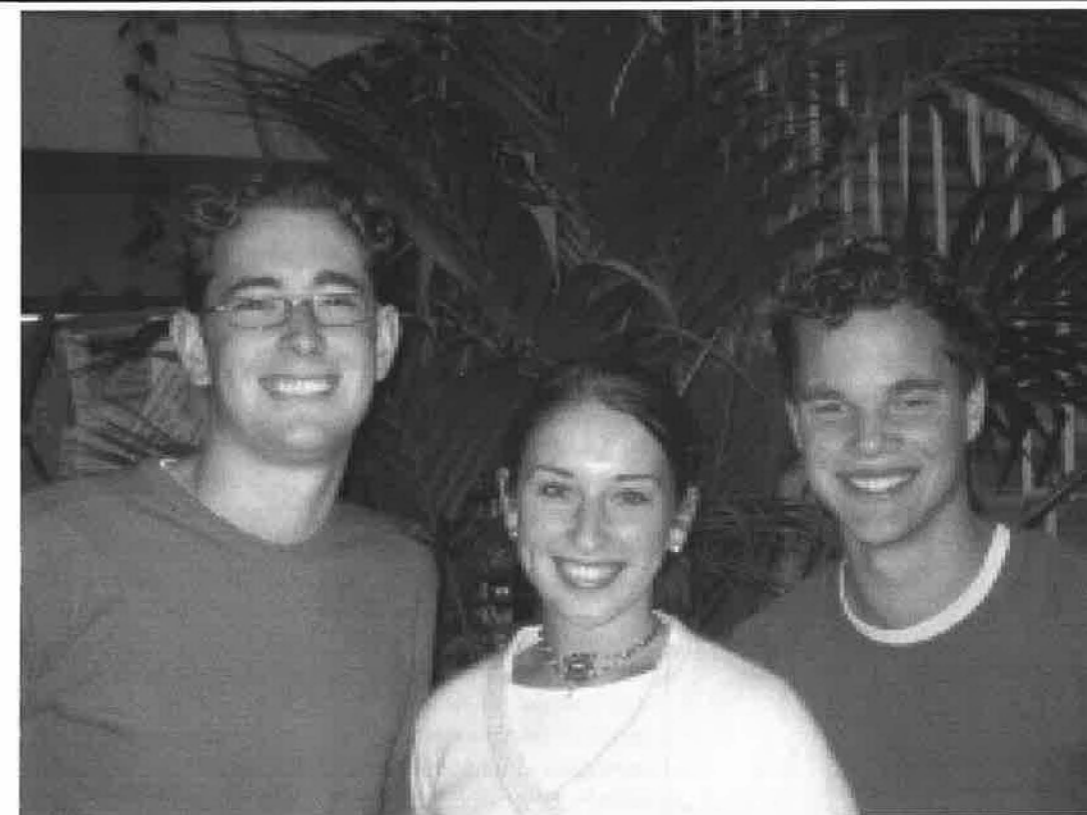

foto: v.l.n.r. Koen Bartels, Leonique van Tol en Matthijs Groeneveld